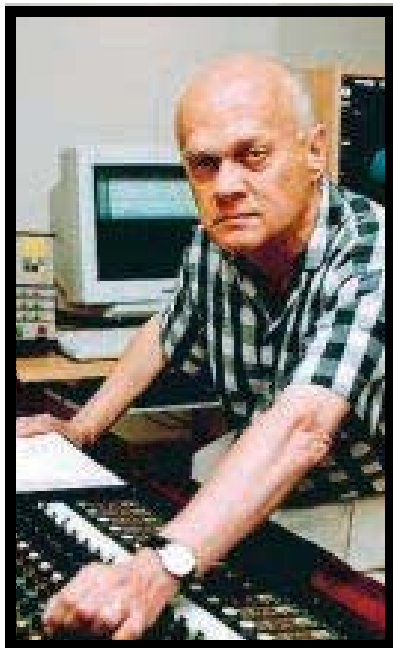
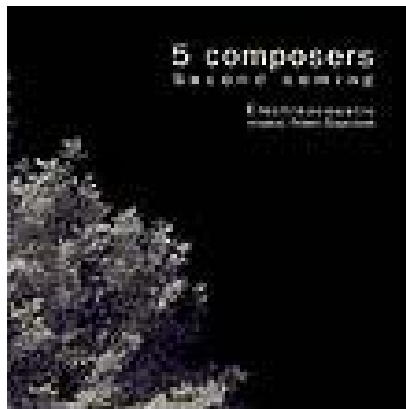
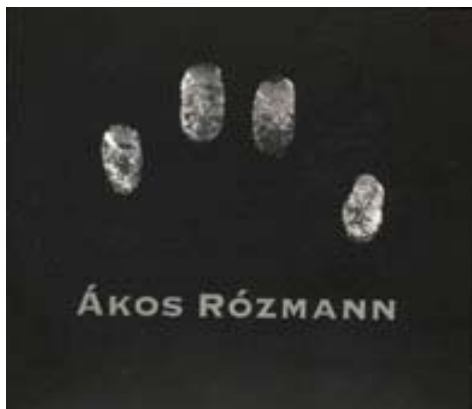

Búcsú Rózman Ákostól

Budapesten született 1939. július 15-én. A budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakiskolában Sugár Rezsónél (zeneszerzés) és Kárpáti Józsefnél (orgona) tanult. 1961 és 1966 között a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola növendéke zeneszerzés és orgona szakon. Mestere Szervánszky Endre, illetve Pécsi Sebestyén volt. 1970-ben ösztöndíjjal Stockholmba került, ahol Ingvar Lidholm professzornál végzett posztgraduális tanulmányokat. Ezt követően Svédországban élt, és orgonaművészként, főképp pedig zeneszerzőként tevékenykedett. Zeneszerzői munkásságának középpontjába a nyolcvanas évektől az elektroakusztikus kompozíciók kerültek, ilyen jellegű művei rendszeresen szólaltak meg a Svéd Rádióban és más nyugat-európai fórumokon, 1990 után Magyarországon is (szintén a Rádióban). Kapcsolatban maradt a hazai zeneszerzőkkel is. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen mesterkurzust tartott elektroakusztikus zeneszerzésből. Stockholm díszpolgárává választotta. Életének 67. évében, 2005. augusztus 12-én hunyt el Svédországban.

(Muzsika, 2005. október 48. évfolyam, 10. szám)

Ákos „nehéz ember” volt, minden szempontból.

A célt, amit maga elé tűzött, az volt, hogy jó és nagyon jelentős zeneszerző legyen: elérte. Műveihez fogható zenét senki nem írt vagy ír s kétlem, hogy valaki írni fog.

Világviszonylatban is az elektroakusztikus zene óriása volt!

Az elhivatottság tudatából fakadó, hihetetlenül elszánt, összpontosított akaraterős munkabírási jellemezte. Úgy tűnt nekünk, hogyha néha "kirugott a hámból", s néhány óráig, esetleg napig élvezte az életet, utána dupla munkával büntette magát.

Mély hit jellemezte, amiről művei tanúskodnak, de az egyház képviselőivel hadilábon állt. Mindig tökélyre törekedett. A saját meghatározása szerinti tökélyre.

Bölcsen s szemérmesen távozott. Alig egynéhányan tudtak hirtelen felfedezett betegségéről. Már néhány hónapja érezte, hogy a sors, az Isten által kiszabott feladatot teljesítette, s azt kérdezte magától: „Most mit fogok tenni? Nem érdekel semmi!” Operáció után nem volt hajlandó élethosszabbító kezeléseket igénybe venni.

Néhányunktól elbúcsúzva, bennünket hátrahagyva, megnyugodva méltósággal távozott.

Ungváry Tamás
zeneszerző

Rózman Ákos zeneszerző, született 1939-ben, Budapest, rövid betegség után elhunyt. Legközelebbi hozzátartozója felesége Viveca Servatius.

Rózman Ákos a Liszt Ferenc Zeneművészeti Akadémián orgona és zeneszerzői szakon kapott diplomát. 1971-ben ösztöndíjasként jött Stockholmba zeneszerzői tanulmányainak csiszolására.

Az elektroakusztikus (EA) zenével való megismerkedés nagy fordulatot jelentett, úgy életében, mint munkájában, melynek ez teljesen új irányt adott. Felhagyott a hagyományos zenei hangszerek használatával, mert úgy érezte, hogy a hangszeres zenének nincs jövője. Hosszú évekig, mint a stockholmi Katolikus

Dóm orgonistája kereste kenyerét, ahol gyakori éjjeli felvételeinél az orgonát használta hangforrásként. Rózmann gyakran komponált monumentális formákban. Jelentős művei, mint a *Tizenkét Stáció* és a *Mise* párhuzamosan nőttek ki, hosszú időperiódusok alatt.

Kevés kivétellel a Jó és Rossz konfliktusából eredő feszültségek voltak kompozícióinak alaptémái, az állandó hatalmi harcok s azok relációinak gyors változása. Rózmann képzeletvilágában a véletlennek nem volt nagy játéktere s a legtriviálisabb hétköznapi események mögötti is hatalmas erőket, világosakat vagy sötéteket vélt látni.

A kulturális élet szociális részében nem vett részt, de nagy érdeklődéssel követte a zenei életet rádión. Következétesen nem látogatta saját koncertjeit sem, ugyanakkor azonban nagy hangsúlyt fektetett arra, hogy kompozícióinak előadási feltételi optimális szellemi atmoszférában történjenek. Így például lélektisztító harangozást írt elő templomi koncertjei előtt.

Elődjei közül szülőföldje Bartókját tisztelte, de a legtöbbet emlegetett „Házi Isten” Bach volt. Titkos szerelemként a szívéhez legközelebb Mozart állt.

Rózmann véleménye az volt hogy minden zeneszerzőnek a feladata, hogy új földet szántson, új barázdába vessen a tradicionális modernizmus szellemében s minden megállást és visszalépést destruktívnak ítélte meg. Úgy tartotta, hogy az újromantikus, népszerű zenei stílus ördögi szemfényvesztő praktika, és gyakran sajnálkozott kollegáin, akik e könnyű, „széles” utat választották.

Mi, fiatalok, privilegizálnak éreztük magunkat, hogy majdnem naponta találkozhattunk egy megalkuvást nem ismerő idősebb generációs modernistával, ki a tradicionális magnószalag technikát a végletekig uralta és használta. Mi csak ámultunk a vágásnak, az olló és szalag használatának sebességén. Ákost ugyanakkor gyógyíthatatlanul érdekelte a legújabb technika is olyannyira, hogy képes volt korán reggel telefonálni, hogy megígértesse egy új komputerprogram azonnali kipróbálását.

Rózman Ákos harminc éven keresztül - önfeláldozóan - csak a munkájáért élt. Nem törekedett széleskörű elismerésre s nem is kapott elismerést, amíg élt. Ákos számunkra mintakép volt, olyan mint, aki soha sem veszti el hitét a művészetben s annak jövőbe mutató irányába való gyors előrehaladásában.

Mint igazi modernista nem komponált sem a publikumnak, sem a kritikusoknak. Úgy érezte, hogy küldetése, hivatása, hogy a műveivel a jövőnek szóljon. Meg volt győződve arról, hogy kompozíciói létrehozásához szükséges misztikus energiák direkt az Istentől származnak.

Ha az Isten a zenével szól hozzánk emberekhez: egyik érces hangja most elhallgatott.

Mats Lindström

Fordította: **Ungváry Tamás**

(Dagens Nyheter, 2005. augusztus 23.)

Rózman Ákos válaszlevele a szerkesztőnek:

Szeged, 2003. febr. 27.

Kedves Tar Károly úr,

Levelet megkaptam. Köszönöm, hogy Maros Miklós ajánlataira fölkeresett. Köszönöm azt is, hogy az én szerepléseimre is gondolt a megjelenésére szánt antológiában.

Kérdésnek azonban nem tehetek elég, mert én mindenféle kiadványban, televízió és rádióműsorban, sajtóban elkezdtem a fölépést, nyilatkozatot, egyáltalán a nyilvános szerepelt.

Köszönöm, hogy munkája eredménye legyen, és köszönöm a szolgálatait a magyar kultúrát szerető, támogató, segítőkön kívül az önjelöltjeinket!

Szeretettel üdvözlő
Rózman Ákos